

Ühistupank kui rahva oma pank

Ühistuliste pankade ja hoiu-laenuühistute (HLÜ) eesmärgiks on koondada liikmete rahalisi ressursse ning anda need laenukena oma liikmetele suuremate investeringute tegemiseks ja nende tarbimisvõimekuse tõstmiseks. Järgneva artikli eesmärk on tutvustada ühistupanganduse kasu maapiirkonnas elavatele inimestele.

Viimase aja kurvad sündmused finantsturul on oluliselt lõhestanud inimeste usku pankadesse ja nende usaldusvärsusesse. On igati tervitatav asjaolu, et kõrgendatud tähelepanu pankade vastu on andnud võimaluse ka loodava ühistupanga kontseptsiooni ja kasu tutvustamiseks. Ühistupanga loomisprotsess on täies hoos ja saavutamata ulatusliku rahva toetuse.

Ühistupangandus on maailmapraktikas laialt levinud. USAs on praegu 8500 HLÜ-d ja 90 miljonit liiget-klienti, kes tajuvad praegust majanduskriisi oluliselt pehmemalt, kuna nende raha on ühistute kaudu kohalikus reaalses majanduses kindlamini säilinud. Isegi leedukatel on ette näidata 59 tegutsevat HLÜ-d, 75 000 liiget-klienti, keskne ühistupanganduse juhtimissüsteem ning oma maksekaardid ja internetipank. Eestil on ka positiivne ajalooline kogemus – 1940. aastal oli ühistupankade ning hoiu-laenuühistute turuosa kodumaa panganduses 52%.

Ühistulisel pangandusel oleks Eestile palju pakkuda. Näiteks 2007. aastal teenisid Eesti

kommertspangad kokku 7,4 mld krooni kasumit.

Teisti öeldes – selline kogus raha rändas välja Eesti raharinglusest ainuüksi pangandussektoris, muudest sektoritest rääkimata. Võib vaid oletada, milline saaks olla Eesti põllumajanduse, maaelu, ettevõtluse või tehnoloogiasektori potentsiaal kui kodumaal õnnestuks taastada ühistegelise pangandus. Näiteks ei suuda Eesti kommertspangad rahuldavalt krediteerida meie tehnoloogia-ettevõtteid või põllumajandust, kuna nende tegutsemismudel ei vasta nende sektorite nõudmistele. **Ühistupank saab muuhulgas toimima hüpoteekpanga põhimõttel, mis võimaldab vahendada maaelu finantseerimiseks pikaajalisi madalaprotsendiga laene läbi hüpoteek-võlakirjainstrumentide.** Taoline süsteem toimib mujal Euroopa Liidus ning hakkab toimima ka meil.

Ühistupank poleks Eesti pangandusmaastikul ainult ainulaadse seetõttu, et tal on eestlastest omanikud. See eristuks kõikidest siinmail tegutsevatest krediidiasutustest oma põhimõtete poolest. Nimelt on ühistupanga puhul kliendid ühtlasi omanikeks ning omavad võrdset hääleõigust üldkoosolekutel, kus otsustatakse panga tegevussuundade üle. Ühistupank, nagu igasugune ühistegevus, on omaabi, kus inimene aitab ennast ise koostöö kaudu teiste inimestega.

Innovatiivse ja vajaliku lahendusena hakkab loodav ühistupank oma liikmetele pakkuma võimalust osta panga vekseid, mida ka maksevahendina kasutada saab ning jääb võimalus vekslid igal ajal jällegi kroonideks või soovitavaks välisvaluutaks vahetada. Kel raha parasjagu kas lühi- või pikaajaliselt seisab, see saab vekseid ostes teenida igapäevast tulu ja kes pangalt laenu on võtnud, see saab igapäevaselt vekslites arveldades oma laenuintressi vekslisaldo pealt makstavate dividendide võrra vähendada. **Ühesõnaga – iga kroon on üheaegselt nii tarbimiseks kui säästmiseks, mis teeb klientide raha sisuliselt „kahekorruseliseks”, nii nagu see ka kommertspankades on – ainult et kommertspankad kasutavad seda hüve ise ning ei jaga klientidega.**

Kaasaegne ühistupank saab olema oma teenuste kvaliteedilt sama professionaalne kui siinsed kommertspangad. Sellest tuleb pank, mis pakub klientidele kõiki tavapäraseid konkurentsivõimelisi finantsteenuseid nagu iga teinegi pank, kuid omahinna tasemel, st. kulupõhiselt ja jaotamiseks mõeldud kasumit taotlemata.

Erki Pisuke

Tartu Hoiu-laenuühistu juhatuse liige

Andro Roos

Tartu Hoiu-laenuühistu juhatuse esimees

OLUKORRAST ERAKONNAS

Häädemeeste rohelised tõdesid vana-aasta viimasel koosolekul, et kriis, mis leiab aset meie erakonnas, toimib täielikult ka allpool, algraku tasandil. Pärast kaheaastast tegutsemist soovime (nimesid nimetamata) need faktid ka avalikustada.

Esimene probleem tekkis juba alguses, oma ajalehega alustamisel. Selleks valitu viskas ameti nurka pärast esimese numbri veergude esitamist EER Juhatusle (et paluda rahaabi lehe trükkimiseks). Selle põhjustas telefonis 10-minutilise isand Strandbergi manitsuskõne ärakuulamine, kes nõudis igasuguse meie ajalehe sekkumise lõpetamist vallaasjadesse (!?). Toimetaja põhjendas oma kõrvaleastumist andlikult sellega, et ta ei taha minna Strandbergiga vastuollu. Selle tulemusena oli meie volimees praktiliselt sunnitud hakkama toimetaja kohusetäitjaks – lootuses, et tegelikult toimetajal tuleb ajapikku juhtimise julgus tagasi. Paraku pole seda tänaseni juhtunud. Veel enam, eelmise numbri materjalidest keeldus ta toetamast “Vabandust”, kus avalikustati 4 ATV ostmise projekti “Luitemaa LK taastustööd ja kaitsekorralduskava rakendamise I etapp” raames. See ei puutuvat meisse ja miks pöördutakse valla volikogu ja opositsiooni poole?

Kui vallavalitsus (loe: vallavanem) kasutab looduskaitseliseks tegevuseks ettenähtud summasid omale ja sabarakkudele lõbusõidukite ostmiseks, kuidas siis ei peaks see pälvima nii roheliste kui ka valla volikogu (vähemalt opositsiooniga!) tähelepanu?

Juhikultuse üliluslikkust eesti erakondades tõestab ka fakt, et kaks inimest ühinesid meiega ainult sellepärast, et “neile meeldib Strandberg”. Nad ei külastanud kahe aasta jooksul ühtegi koosolekut, hoolimata kutsetest...

Ja kuhu viib lihtsameelsus, näitab ilmekalt hiljuti aset leidnud sündmus, kus üks meie liige kirjutas erakonnast lahkumisavalduse, kuna vallavanem oli maininud, et rohelisena pole tal mõtet teatavale ametikohale kandideerida (!?). Naiivne usk vallavanema “headusesse” loomulikult ei õigustanud ennast – hoolimata EER-st lahkumisele jäi ta töökohast ilma...

Alljärgnevalt teeme pögusa kokkuvõtte oma kaheaastasest tegevusest.

1. Sekkusime AS Maxit Estonia laiaulatuslikku keskkonnareostusse, mistõttu on (tehase ja vallavalitsuse poolt?) lastud lendu laimujutt, et Häädemeeste rohelised nõuavad tehase sulgemist ja seetõttu süüdi ka inimeste koondamises.

Me kordame: Häädemeeste rohelised ei ole mitte kunagi soovinud tootmise lõpetamist, vaid nõudnud tehase juhtkonnal järgida keskkonnohukuse reegleid, et mitte kahjustada ümbruskonna elanike elukeskkonda (suits, hais, tolm jne.).

2. Tähelepanu juhtimine korruptsioonile, mis kaasnes 2005. aasta jaanuaritormi-järgse Luitemaa LK projekti väga suurte rahade kasutamisega. Teema on vallavalitsuse poolt jäetud tänaseni kommenteerimata.
3. Kevadiste koristuspäevade korraldamine Häädemeeste aleviku metsades. Iseloomulik on jällegi vallavalitsuse suhtumine sellesse kui “võõrasse asja”, samuti keskkooli soovimatus teha õpilaste hulgas selgitustööd männikus prahi mahaloojuse vastu.
4. Ajalehe “Roheline Häädemeeste” näol vastukaalu tekkimine vallavanema poolt tenseseeritud vallalehele “Koduvald”. **Meie leht asutati tõelise otsedemokraatliku kodanikualgatuse korras**, mistõttu ta osutus vastuvõtmatuks mitte ainult Häädemeeste vallavalitsusele (loe: vallavanemale), vaid üllataval kombel ka EER juhtkonnale, kes ei ole senini selle trükkimist toetanud isegi mitte kümne sendiga! Saame nüüd suurepäraselt aru, et EER juhtidele meeldib avalikkuse ees küll teha suuri sõnu nn. otsedemokraatiast ja kodanikualgatusest, kui aga asi läheb allpool tegudeni (nt. “Kortsleht” Tartus ja “Roheline Häädemeeste”), siis kaob toetus neile nagu nõiaväl...

Kokkuvõtteks tahamegi EER Juhatusle meelde tuletada, et toetus altpooltulevatele algatustele ja vajadusele asuda lahendamaks ka kohalike probleeme on jäänud vaid katteta sõnade tasandile. Kui kavatsetakse nii jätkata, on paratamatu, et erakond kaotab kohalikud valimised ning järgmistel parlamendivalimistel pole rohelistel enam Toompeale asja. Järjekordne “Res Publica”-tüüpi nn. projektipartei on siis läbi kukkunud.

Teeme veel teatavaks, et raske majandusliku olukorra (loe: majanduskriisi) tõttu katkestame lehe väljaandmise, mis muidugi ei välista vajaduse korral taasilmumist. Vabandame seetõttu nende lehelugejate ees (ka väljaspool valda!), kellele jaoks “RH” on saanud lihtrahva hulgas

tulevaks Tõe hääleks, mis tõi neile teateid klantspildilise Eesti Vabariigi karmist tegelikkusest.

HEADE SOOVIDEGA ALANUD AASTAKS

Häädemeeste rohelised

P.S. Soovitame tõsiselt lugeda lugu uue Eesti rahvusliku panga loomisest ning kõigil ausatel inimestel kaaluda sellega liitumist.

VEELKORD VARASTE VABARIIGIST

2007. aasta 19.oktoobri keskpäeval anti Tori eesti sõjameeste mälestuskirikus Rüütlistri kavalerialle, 87-aastasele Harald Nugiseksile üle esimene Eesti rahva tänumedal. Seda selleks, et tema võitlust polnud Eesti Vabariik tunnustanud mitte ühegi riikliku teenetemärgiga - hoolimata sellest, et teda oli korduvalt esitatud. Olgu ära tähendatud, et riikliku tunnustust pole talle tulnud tänaseni. Kuid veel tasub mees pidada, et selle Tori kirikus üleantud tänumedali taga seisis (kodanikualgatuse korras!) 1987. aastal Võru Vaba Sõltumatu Kolonni nr.1 looja Ain Saate. Mees, kelle teeneid meie uue ärkamisaja põhjustajana pole samuti tänaseni ametlikult tunnustatud. Vastupidi, neid ammuseid Võru sündmusi on püütud igati hoopiski unustada!

Paratamatult peame siin esitama endale küsimusi. Miks meil eksisteerib nn. teise sordi vabadusvõitlejaid, kelledest vaikitakse? Kellele on see kasulik?

Kõik see tuli uuesti meelde vana-aasta viimasel päeval, kui teleris mälestati teenelist kommunisti, NKVD mõrtsukat Uno Lahte. Siinkohal poleks palju põgusaltki meelde tuletada ühte tema paljudest “kangelastegudest”, mille ta pani pärast sõda toime Sangastes. 31. juulil 1945. a. läks ta nn. operatiivgrupi juhina Tammiku talu, kus varjas ennast Vabadussõja risti kavaler, kaadriohvitser Fr. Kurg oma perega. Major tapeti, noorem tütar sandistati, naine vanema tütreaga põgenes. Sellest raevunud Uno Laht võttis Sangaste lossi kaasa talu perenaise Erna Leiste, keda tema korraldusel ülekuulamisel peksti halastamatult näkku ning taoti pead vastu keldriseina, nii et naine kokku varises. Tribunal “mõistis” Leitele 8+3. (Suur tänu pr. Aino Lepale täpse info eest!)

Kas mitte ei tuleks kõigile küsimustele vastust otsida esimesel pilgul nii ebaolulisest sündmusest, nagu oli seda möödunud aasta 14. mai hommikul toimunud telefonikõne. Nimelt helistas mulle Häädemeeste vallavanem Aava ja asus ärritunult ründama meie ajalehte, mis levitavat laimu. Andku nõu, kas ta peab kohtusse andma Häädemeeste rohelised, ajalehe või Merenäki (!?). Siis selgitas Aava mulle, et Häädemeeste rohelisi ei olevatki üldse olemas, sest erakonna juhtkonnale helistades ei teadnud nemad neist midagi (!?). Minu selgituste peale kähvas ta mürgiselt, et **millal siis Häädemeeste rohelised tulevad vallamajja võimu üle võtma** – et ta teaks kõik paberid valmis panna... Selle peale ütlesin: “*Sm. Aava, te mõtlete ju täiesti kommunistlikult! Ainult kommunistid kardavad kõige rohkem võimu kaotamist. Võim on nende jaoks kõik ja nad klammerduvad kümne küünega selle külge. Nii nagu teiegi. Demokraatlikus riigis peaks aga kõik olema hoopis teistmoodi!*”

Siit edasi mõtiskledes jõuame aga ikka ja jälle karmi tõsiasjani, mida olen “RH”-s juba varem ära tähendanud – tegelikult on siin tegu vaid sini-must-valgeks maskeerunud kommunistide riigiga, kelledega on osavalt liitunud komsomolilidrid, ehitusmalevlased ja südametunnistusega uusrikkad. Neile meeldib võim siin hullupööra, sest see kindlustab lisaks (kommunistlikust eilsest külge kasvanud) riigivargusele veel ka lihtrahva varade kantimise avara tööpõllu. Aga juriidiliselt on kõik korrektne!

Ja kogu vabadusvõitluse ja tõeliste vabadusvõitlejatega seonduva unustamine on sellistele valitsejatele väga kasulik, sest aatelist Eestit toetavad inimesed on ausad – seega varganägu ohtlikud.

Tiit Merenäkk

“Roheline Häädemeeste”

trükiarv 1500

Trükikoda: Bookmill

e-mail : rohelineleht@gmail.com

Toimetaja k.t : Tiit Merenäkk

Ilmub kord kahe kuu jooksul

Meie ajaleht on loetav internetis: <http://rohelineleht.googlepages.com>